

Riktlinjer för insatser enl. 9 §, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade – LSS

Nedanstående riktlinjer är en vägledning i vad som avses med ”goda levnadsvillkor” i Hultsfred kommun.

Utgångspunkten för riktlinjerna är att kompensera de behov som uppstår på grund av funktionshindret.

Ett beslut om insats föregås alltid av en individuell bedömning.

9.1 Rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder

Denna insats söks hos Landstinget Kalmar län, Habiliteringen.

9.2 Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistansstimmar enligt lagen (1 992:389) om assistansersättning (LASS).

För att beviljas personlig assistans krävs att man behöver stöd för sina grundläggande behov dvs. hjälp med hygien, av/påklädning, födointag samt kommunikation eller annan hjälp som kräver speciell kunskap om personen.

Enbart behov av tillsyn och allmänt stöd samt praktisk hjälp med hemmets skötsel är inte tillräckligt för att anses som grundläggande behov.

Endast insatser som den enskilde medverkar i bedöms som personlig assistans. Kan den enskilde inte medverka vid t.ex. städning, skall behovet av bistånd till den enskilde bedömas enligt Socialtjänstlagen.

Om *det grundläggande behovet* överskrider 20 timmar i veckan görs en anmälan till försäkringskassan om LASS. Då en person begär personlig assistans och de grundläggande behoven överstiger 20 timmar i veckan kan den enskilde ha rätt till statlig assistansersättning (LASS). Detta behov ska anmälas till försäkringskassan.

Enligt 5 § andra stycket LASS kan kommunens handläggare göra en kortfattad behovsanmälan till försäkringskassan utan att först inhämta den enskildes samtycke utan att därmed bryta mot sekretesslagen. Den enskilde ska dock alltid informeras innan en sådan anmälan görs.

Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har rätt att få hela hjälpbehovet tillgodosett genom denna insats.

Kommunen ansvarar för behov av assistans som tillfälligt uppstår. Om behovet av ökad assistans bedöms vara bestående görs en ansökan till försäkringskassans handläggare.

Alla insatser utföres med brukarens deltagande. För övrigt hänvisas till Socialtjänstlagens insatser. Servicetjänster såsom t ex biltvätt, reparationer, målning, tapetsering mm ingår inte i den dagliga livsföringen.

Checklista vid utredning av ansökan om personlig assistans

Frågeställningar som bör besvaras i behovsutredningen för personlig assistans:

- Utredning av personkrets.
- Funktionsnedsättningens varaktighet.
- Vilka funktioner är inskränkta och hur mycket?
- Funktionsnedsättningens konsekvenser – behov av hjälp med vad?
- Finns behov av medicinska insatser-vilka av dessa kan ingå i begreppet egenvård?
- Är bostaden anpassad efter den enskildes behov?
- Hur lång tid behövs för att tillgodose det aktuella behovet av stöd?
- Beskrivning av ett dygns behov med tidsangivelser för tid då behovet blir aktuellt – hur lång tid tar varje insats?
- Finns behov av två assistenter samtidigt? Varför och när finns detta behov?
- Hur ser en vecka ut i det fall en vecka innehåller flera olika sorters ”typdagar” med olika graders behov av personlig assistans?
- Om utredningen gäller barn – har normalt föräldraansvar beaktats?
- Har krav på gemensamt ansvarstagande beaktats när någon i ett hushåll, där fler personer ingår, är funktionshindrad?

Personlig assistans och sjukvårdsuppgifter

I socialstyrelsens allmänna råd om personlig assistans och sjukvårdsuppgifter SOSFS 1 996:9 skiljer man mellan å ena sidan egenvård som läkaren normalt överlåter till patienten själv att ansvara för och å andra sidan uppgifter som förutsätter en mera omfattande instruktion och handledd träning och som är att betrakta som hälso- och sjukvård.

För att kunna dra denna gräns ska patientens läkare göra en bedömning av vilka åtgärder som kan överlåtas åt patienten, en närstående eller en personlig assistent och vilka uppgifter som endast kan utföras av behörig personal. I fall där det bedöms angeläget skall kommunen begära att läkaren ger en skriftlig, undertecknad redogörelse för vad som faller in under begreppet egenvård.

Om kommunen åtar sig att i samband med personlig assistans utföra sådana uppgifter ska krav om ekonomisk ersättning alltid övervägas.

När en personlig assistent utför egenvård är detta att definiera som ”personlig omvårdnad”.

Om en personlig assistent skall utföra sjukvårdsuppgifter kan detta endast ske på delegation från sjukvårdshuvudmannens ansvarige, legitimerade yrkesutövare, i regel en sjuksköterska. Denne har att förvissa sig om att delegaten förstått och erhållit tillräcklig information om uppgiften samt tillse att instruktionerna följs.

Beräkning av tidsåtgång vid personlig assistans

<i>Hjälp med</i>	<i>Omfattning</i>
Personlig omvårdnad	Utifrån den enskildes behov (på och avklädning, hygien, dusch, förflyttningar)
Städning	Utföres en gång varannan vecka. Vid behov lättstäd motsvarande vecka. Städutrustning som kan godkännas ur arbetsmiljösynpunkt skall tillhandahållas av brukaren. Med städning avses tex. dammsugning, våttorkning av golv, damning samt rengörning av kök och toalett.
Bäddning	Utföres med brukaren samt för brukarens barn om dessa är under 10 år.
Inköp	Inköp av dagligvaror 1 ggr/vecka tillsammans med brukaren. Om brukaren inte följer med vid inköpen används kommunens varuhemsändning.
Tvätt	Tvätt av gångkläder, sängkläder, vit och kulörtvätt 1 ggr/vecka eller vid behov.
Matlagning	Tillredning av huvudmål, frukost, kaffe, mellanmål och kvällsmat utifrån behov.
Natt	Utifrån den enskildes behov.
Assistans vid sjukhusvistelse	Huvudprincipen är att assistansersättning inte utgår vid sjukhusvistelse. För personer med kommunikationsproblem kan behov av assistans finnas vid kortare sjukhusvistelse. Vid assistans på sjukhus skall alltid överenskommelse med försäkringskassan göras först innan man tillåtelse ges till assistansen.

Avtal gällande personlig assistans

Avtal upprättas mellan den enskilde och utföraren.

I första hand bör utförare sökas genom kooperativ eller egen arbetsgivare.

9.3 Ledsagarservice

Personlig service för aktiviteter utanför bostaden. Insatsen är i första hand till för att utföra aktiviteter i närmiljön av vardagligt slag. Insatsen skall ge möjlighet att delta i fritidsaktiviteter, i kulturlivet. Besöka vänner eller bara promenera.

Ledsagarservice	Individuell bedömning.
Semesterresa	Ledsagning för längre resa eller semesterresa får sökas och prövas individuellt.

9.4 Biträde av kontaktperson

I första hand för den som saknar anhörigkontakter och vänskapsrelationer. Uppdragets innehåll formas av brukare och kontaktperson. Insatsen skall syfta till att kompensera bristen på kontakter med andra människor som icke funktionshindrade får genom arbetslivet och på fritiden.

	Arvode och omkostnadsersättning utgår med utgångspunkt från kommunförbundets rekommendationer.
--	--

9.5 Avlösarservice i hemmet

Hjälp till anhöriga som har omvårdnadsansvar i hemmet. Behovet kan vara av regelbunden eller tillfällig karaktär. Hänsyn tas till familjens totala situation.

Beslutet omfattar timmar per månad

9.6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Beviljas för att ge den anhörige avlösning samt att ge brukaren rekreation och miljöombyte. Båda dessa kriterier måste vara uppfyllda.

Korttidsvistelse kan ske genom korttidsenhet, lägervistelse, stödfamilj etc.

Hänsyn tas till hela familjesituationen.

Om den funktionshindrade är i behov av miljöombyte, utan att anhöriga är i behov av avlösning, ska i första hand prövas om ledsagarservice kan tillgodose behovet av miljöombyte.

	Beslutet omfattar antalet dygn per månad. Vid verkställighet i kommunens korttidsenhet erbjuds varierande veckodagar.
--	--

9.7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov.

Gäller under den tid föräldrarna förvärsarbetar. Omfattar ungdomar som inte klarar att ta hand om sig själv utanför skoltid. Ges före och efter skoltid samt under lov.

Denna insats har Barn och Utbildningsnämnden ansvar för i Hultsfred kommun.

9.8 Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.

Beviljas i de fall föräldrarna inte klarar att ha barnet boende hemma pga. dess funktionshinder. Boende i familjehem eller bostad med särskild service är en insats som kan komma i fråga först om barnet trots stödinsatser i hemmet, inte kan bo kvar. Om annat boende behövs på grund av att vårdnadshavaren brister i omsorg om barnet skall socialförvaltningens tjänstemän uppmärksamma individ och familjeomsorgen på detta för vidare utredning där.

9.8 Bostad med särskild service för barn eller ungdom som behöver bo utanför det egna hemmet.

Inackordering (elevhem)	Barn som bor inackorderade pga. skolgång placeras enligt 9:8 för barn och ungdomar som pga. sitt funktionshinder inte klarar normal resväg till och från gymnasieskolan.
-------------------------	--

9.9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Gruppbo

Gruppboheten är till för personer som har ett omfattande tillsyns och omvårdnadsbehov. I insatser ingår att det ska finnas fast personal i själva gruppboheten. Att erhålla insatsen gruppbohet innebär bland annat att den enskilde erhåller en fullvärdig lägenhet. Antalet lägenheter i gruppboheten får max vara sex. I gruppboheten skall det finnas gemensamma utrymmen för umgänge.

Service bostad

En servicebostad utgöres av fullvärdiga lägenheter som är geografiskt samlade. Personligt stöd skall biståndsbedömas utefter behov, ansökan och riktlinjer. De som bor i servicebostad skall ha tillgång till gemensamhetslokaler, och möjlighet att nå personal dygnet runt. Antalet lägenheter som är knutna till gemensamhetslokalen får max uppgå till 10 stycken.

I beslut om bostad med särskild service ingår nedanstående insatser, om LSS handläggaren har beslutat om dessa. Brukaren förutsätts delta i insatserna.

Insatsen enligt 9.9 skall omfatta hjälp i den dagliga livsföringen för att tillgodose den enskildes psykiska, fysiska och sociala behov, exempelvis hjälp med att:

- Äta, dricka och förflytta sig
- Sköta personlig hygien och klä sig
- Sköta hemmet, tillreda måltider, göra ärenden och inköp
- Kommunicera, upprätthålla sociala kontakter och bryta isolering
- Göra tillgänglig den hälso- och sjukvård, inklusive rehabilitering, rehabilitering och hjälpmedel, och den tandvård som den enskilde behöver.

Tydliggörande av omvårdnad

Som alltid gäller individuella bedömningar, nedanstående är de allmänna riktlinjer.

Personlig omvårdnad	Utifrån den enskildes behov. (på och avklädning, hygien, dusch, förflyttningar)
Städning	Utföres en gång/varannan vecka. Vid behov lättstäd motsvarande vecka. Städutrustning som kan godkännas ur arbetsmiljösynpunkt skall tillhandahållas av brukaren. Fönsterputsning samt piskning och vädring av större mattor kan ske efter särskild prövning.
Inköp	Planering av matsedel och inköp. Inköp av dagligvaror 1 ggr/vecka tillsammans med brukaren, om brukaren följer med vid inköpen. Om brukaren inte deltar används kommunens varuhemsändning.
Fritid	En individuell aktivitet/vecka eller högst 8 timmar/månad.
Tvätt	Tvätt av gångkläder och sängkläder, vit och kulörtvätt 1 ggr/vecka eller efter behov. Tvätt av stora tunga mattor utföres ej.
Ledsagning vid individuell resa.	För resa eller semesterresa får ansökan om ledsagare göras och bedöms individuellt.
Hjälp med Matlagning	Tillredning av frukost, eftermiddagskaffe och kvällsmat utifrån behov. Tillredning av huvudmål utföres i biståndsbedömt träningsssyfte. I annat fall värmes huvudmål i mikrovågsugn alternativt beställes från kommunens matdistribution.
Ärenden	Med ärenden avses tex. post, bank, apotek, frisör, fotvård 1 gång per vecka.
Natt	Utifrån den enskildes behov.

I samband med beslut om boende med särskild service skall även insatsplan göras av LSS handläggaren.

9.10 Daglig verksamhet.

Den som omfattas av LSS personkrets 1 eller 2 och är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig har rätt till daglig verksamhet. Stor hänsyn skall tas till den enskildes önskemål om inriktning på verksamheten.

Den som deltar i verksamheten och omfattas av personkrets 1 har rätt till habiliteringsersättning.

I insatsen daglig verksamhet ingår omvårdnad (se 9.9), vilket innebär att personalen på daglig verksamhet skall vara väl förtrogen med funktionshindrets innebörd.

Daglig verksamhet är avgiftsfri för den enskilde. Den enskilde får dock själv bekosta maten och resor till och från daglig verksamhet.